

ENDÛLÛ

Enshokolezi

Eci Citabu c' Endûlû cayandikagwa na muntu muguma oku burhegesi n'obuhabûzi bwa Muka Mutagatifu. Oyo muntu alamaga omu Palestina-Israheli embere ly'okulibuzibwa kwa Yeruzalemu, omu mwaka gwa 587, embere ly'okuburhwa kwa Kristu.

Endûlû ziba nyimbo za mishîbo. Abayahudi bakagiziyimba amango gw'oburherekêre omu ka-Nyamuzinda.

Endûlû, ziba nyimbo za kumanyisa oku Yeruzalemu n'abantu ba muli ye balibuzibwa. Ecitabu c'endûlû ciyerekana oburhe bw'okunali haguma n'obulangalire: «Nyamuzinda aba Mwinja oku bayishimulinda» (3,25).

Ekleziya Katolika ekolesa Endûlû omu Liturjiya ly'Omugobe Mutagatifu, ogu rhukengeramwo okulibuzibwa kwa Yezu Kristu.

EBJRIMWO

Omu Citabu c' Endûlû muba bigabi birhanu:

- 1. Endûlû ntanzi: cigabi I*
- 2. Endûlû ya kabirhi: c. 2*
- 3. Endûlû ya kasharhu: c. 3*
- 4. Endûlû ya kani: c. 4*
- 5. Endûlû ya karhanu: c. 5*

1

Endûlû ntanzi

- ¹Yajêwe! Ala gulya murhundu^a gwayunjulaga bantu mîra oku gukola guyoôsire gwône! Gulya gwâgwerhe irenge kulya omu gandi mashanja, gukola guli nka mukana. Nnjo erhi ali muluzi-nyere okulire ebishagala, lero akolesibwe obukukuru bw'abajà.
- ²Akola ageza obudufu bwoshi alaka, amarhama gâge gakazihulula mirenge. Muli balya bamuzigiraga boshi, ntaye ciru n'omuguma w'okumu-rhûliriza. Abîra bâge^b boshi bamulesire, bahindusirage bashombanyi bâge.
- ³Yuda amahêkwa ihanga lya bene mpu alibuzibwe n'okulembere obujà: Ayûbasire ekarhî k'entakembûlwa, nta bushagaluke agwerhe. Abaka-gimulibuza boshi bàmugwanyanyize bamugwârhira omu maganya gaâge.
- ⁴Enjira z'e Siyoni ziri omu mishîbo, zalesirwe na balya bakagiyishija oku lusiku lukulu. Emihango yâge yoshi eri bwâmwa, abadâhwa bâge bali omu mulenge. Ensûli zâge zatwisire omurhima. Ala oku ebyo byoshi byâdarhabalira Siyoni yâga!
- ⁵Abashombanyi bâge bo bahimire, abanzi bâge badekerîre. Nyakasane oyo wamubabazize erhi bugamba bwâge bunji burhuma. Abagala ba-rhorho baja batundulikwa n'omubisha wabagwâsire mpira abahêka bujâ.
- ⁶Siyoni amabona oku ebyakagirhuma ajîrengere byagenda^c. Abarhambo bâge bakola bali nka rhushafu rhwabuzire akahasi rhwakera, rhulya rhwaja rhwayâka omuhivi rhurhanacigwerhi misi ya kulibirha.
- ⁷Mw'ezo nsiku z'amababale n'obuhanya bwâge, Yeruzalemu akazike-ngêra birya azigiraga byoshi, birya byâli by'omu nsiku za mîra. Erhi abantu bâge boshi bakaz'ihirima oku bwôji bw'engôrho y'omushomba-nyi, hanabulikana ciru n'omuntu muguma w'okubarhabâla.

^a**1.1** Ogu murhundu gw'e Yeruzalemu. Omuzihi aliaderha obworhere bugalugalu Yeruzalemu âja mwo erhi bubi bwage burhuma.

^b**1.2** Abîra ba Yuda ba mîra, balya anywânanaga nabo mpu bakamurhabâla; lero boshi bamamulekêrera. Lola muli Yer 4, 30; 30, 14; Eze 16, 37-40; 23, 22-29.

^c**1.6** Sinza Eze 10, 18; 11, 22; 16, 37; Iz 47, 3.

- ⁸ Yeruzalemu akozire amaligo manene bwenêne, co cirhumire akola ali wa kushologorhana. Abamukengaga lero badwîrhe bamugayaguza, ene babona akola ali bushungunu. Asigalirage okukaziya kwône n'okuhinduka ashubira nyuma.
- ⁹ Omwambalo gwâge gunanirekwo ebirhobero by'izinga lyâge. Arhali amanyire bici byâmuyishira; ntyo kwo ayandagîre, nta muntu waci-muhà omurhima. Amaderha erhi: «Mâshi Nyakasane, lola buno buha-nya bundikwo: obone oku omushombanyi wâni ye wahimîne.»
- ¹⁰ Omubisha ahêsire obuhiri bwâge bwoshi omu nfune. Ciru anabwîne n'oku abapagani bayenjerera omu cirhinyiro ca Nyakasane. N'obwo, Yagirwa Nyakasane, wene wahanzagya mpu irhondo abo bapagani ba-rhajaga ahantu h'endêko yâwe.
- ¹¹ Olubaga lwa Yeruzalemu ludwîrhe lwayâma lwalonza eci lwalya. Ludwîrhe lwahâna akantu luzigira kulusha, luhâbwc eci lwalya lubonemwo amagala n'emisi. Lwamashenga erhi: «Olole Nyakasane, kuno ndwîrhe nagayaguzibwa.»
- ¹² Mwe mudwîrhe mwagera omu njira mweshi, mulole ninyu erhi hali amalibuko gali nk'aga gandikwo, aga Nyakasane ampiragakwo omu lusiku lw'obukunizi bwâge budârhi.
- ¹³ Kurhenga enyanya ambulagire omuliro omu rhuvuha rhwâni, rhwanaya-birwa nagwo. Antezire akasirha mpu angwâse amagulu, anankuba. A-njizire muntu wâgo wâgo, na mulwâla buca buyira.
- ¹⁴ Amabi najizire arhagarhenzakwo isù, gayosire nka kuno agonya ecifundo omu kuboko kwâge, gasosire gahika omu igosi lyâni. Nyakasane afu-nyâzize emisi yâni ampâna omu maboko g'abashombanyi, balya nta- nkahasha.
- ¹⁵ Abasirika b'entwâli nagwerhe abajugucîre nka bikabulirwa. Antumira omurhwe gw'abalwî mpu bahinage emisole yâni. Niono Siyoni w'omu Yuda, ampinazire nka kula banahinagira emizâbîbu omu mukenzi.
- ¹⁶ Obwo buhanya bwo burhuniire ndwîrhe nalaka emirenge yâni yoshi. Owakantuliriza ashubingalulira emisi y'okulama, ali kulî. Abana bâni balesirwe maboko mûmu, bulya omushombanyi abahimire.
- ¹⁷ Siyoni adwîrhe alambûla amaboko, ci ntâye ciru n'omuguma abwîne w'okumurhûliriza. Oku irhegeko lya Nyakasane, abalungu b'Israheli bo bahindusire bashombanyi bâge. Muli bo Yeruzalemu ahindusirage kantu ka kushologosa.
- ¹⁸ Nyakasane ye Mushinganyanya. bulya nagomîre irhegeko lyâge. Mwe muli hano mweshi, muyumve bwinja, munalole gano mababale gâni: ensûli zâni n'emisole yâni bakola ebwa kulibuzibwa ihanga.
- ¹⁹ Nahamagîre abanzigiraga, kurharhumire barhandeka nahirima. Abadaâhwa bâni n'abahanûzi bâni baholire omu cishagala, n'obwo kulonza bajaga balonza eci balya mpu hashubibonamwo emisi.
- ²⁰ Nyakasane, olole, obone mababale manganaci gano gangwerhe obulà buli bwajugumana na buno omurhima gubangalîre, bulya nakugomire kubî bwenêne! Engôrho yanyukîze abana omu njira, n'omu nyumpa mifu yone yone elambamire. ²¹ Oyumve kuno ndwîrhe nahûmagukwa, ntâye ciru n'omuguma w'oku- ntûliriza. Abashombanyi bâni boshi bâyumvirhe emyanzi y'obuhanya bwâni, bâcîshinga kuli okûla wanjizire. Olerhage lulya lusiku wade-rhaga, nabo babe kuno nabîre. ²² Obubî bwâbo bwoshi buyâlagale embere zâwe, obakolere nabo nk'ebira wankolîre erhi bugamba bwâni burhuma. Obwîne oku malumwa gano gone gandikwo, omurhima gwâni gwababîre lwoshi.

Lamentations 1: ¹

אֵיכָהּ יֹשֶׁבֶת בְּדָד הָעִיר רַבָּתִי עַם הָיְתָה כְּאַלְמָנָה רַבָּתִי בְּגוֹיִם שָׂרְתִי בְּמִדְיָנוֹת הָיְתָה לְמַסֵּס: ס 2 בָּבֶל תִּבְכֶּה בְּלֵילָה וּדְמָעָתָה עַל לִחְיָהּ אֵינֶי-לָהּ מִנְחָם מִכְּלֵא-הַבֵּיָה כְּלִדְעֵיָהּ בְּגִדּוֹ כֹּה הָיוּ לָהּ לְאֵיכִים: ס 3 גָּלְתָה יְהוּדָה מֵעֵנִי וּמִרַב עֲבֹדָה הָיָא יֹשֶׁבֶת בְּגוֹיִם לֹא מִצָּאָה מְנוּחַ כְּלִדְעֵיָהּ הַשִּׁיגוּהָ בֵּין הַמָּצָרִים: ס 4 דָּרְכֵי צִיּוֹן אֲבֵלוֹת מְבֹלִי בָאִי מוֹעֵד כְּלִשְׁעֵיָהּ שׁוֹמְמִין כִּהְיָה נְאֻנָּחִים בְּתוֹלְתֶיהָ נִגְזָוֹת וְהָיָא מִרְ-לָהּ: ס 5 הָיוּ צָרֶיהָ לְרֹאשׁ אֵיכָהּ שָׁלוֹ כִּי-יְהוָה הוֹגָה עַל רֶב-פְּשָׁעֶיהָ עוֹלָלֶיהָ הִלְכוּ שָׁבִי לִפְנֵי-צָר: ס 6 וַיֵּצֵא מִזִּבְחַת צִיּוֹן כְּלֵי-הַדָּרָה הָיוּ שָׁרִיָּה כְּאֵלִים לֹא-מִצָּאוּ מִרְעָה וַיִּלְכוּ בְּלֹא-כֹחַ לִפְנֵי רוּדֹף: ס 7 וְזָכְרָה יְרוּשָׁלַם יָמֵי עֲנִיָּה וּמְרוּדֶיהָ כֹּל מַחְמַדֶּיהָ אֲשֶׁר הָיוּ מִימֵי קֶדֶם בְּנָפַל עִמָּה בְּיַד-צָר וְאֵין עֹזָר לָהּ רְאוּהָ צָרִים שָׁחֲקוּ עַל מִשְׁבַּתָּהּ: ס 8 חָטָא חָטָא חָטָא יְרוּשָׁלַם עַל-כֵּן לִנְיָדָה הָיְתָה כְּלִמְכַבְּדֶיהָ הִזְלִיחָה כִּי-רָאוּ עֲרוֹתָהּ גַּם-הָיָא נְאֻנָּחָה וְתָשֵׁב אַחֲזֹר: ס 9 מִמָּאָתָה בְּשׁוּלֶיהָ לֹא זָכְרָה אַחֲרִיתָהּ וְתָרַד פְּלִאִים אֵין מִנְחָם לָהּ רָאָה יְהוָה אֶת-עֲנִיָּהּ כִּי הִגְדִּיל אֹיֵב: ס 10 יָדוּ פָּרֶשׁ צָר עַל כָּל-מַחְמַדֶּיהָ כִּי-רָאָתָה גוֹיִם בָּאוּ מִקְדָּשָׁהּ אֲשֶׁר צִוִּיתָה לֹא-יָבֹאוּ בִקְהָל לָד: ס 11 כְּלִעֲמָה נְאֻנָּחִים מְבַקְשִׁים לָחֶם נִתְּנוּ מִמַּחְמַדֶּיהָם בְּאֶכָל לְהַשִּׁיב נֶפֶשׁ רָאָה יְהוָה וְהִבִּיטָהּ כִּי הִיטִיתָ זוּלָּתָהּ: ס 12 לֹאֹא אֵלֵיכֶם כְּלִעֲבָרִי דְרָדִי הִבִּיטוּ וְרָאוּ אֶם-יֵשׁ מִכָּאוֹב

בְּמִכְאֲבֵי אֲשֶׁר עוֹלָל לִי אֲשֶׁל הוֹגָה יְהוָה בְּיוֹם חֲרוֹן אַפּוֹ: ס 13 מִמְּרוֹם שְׁלַח־אֶשׁ בַּעֲצַמֹתַי וַיִּרְדְּנָה פֶּרֶשׁ רֶשֶׁת לַרְגְלֵי הַשִּׁיבְנִי אַחֲוֹר נִתְּנָה שִׁמְמָה כְּלִי־הַיּוֹם דָּוָה: ס 14 וְנִשְׁקָדָה עַל פִּשְׁעֵי בִידּוֹ יִשְׁתַּרְגְּנוּ עָלָיו עַל־צוּאָרֵי הַכְשִׁיל כְּחֵי נִתְּנִי אֲדֹנִי בִידִי לֹא־אוּכַל קוֹם: ס 15 סֵלָה כְּל־אֲבִירִי אֲדֹנִי בְּקֶרְבִי קָרָא עָלַי מוֹעֵד לִשְׂבֹּר בַּחוּרִי גַת דֶּרֶךְ אֲדֹנִי לְבַתּוֹלֶת בַּת־יְהוּדָה: ס 16 עַל־אַלְהָה אֲנִי בּוֹכֶה עֵינַי יְרֵדָה מֵיִם כִּי־רָחַק מִמֶּנִּי מִנְחָם מְשִׁיב נֶפְשִׁי הָיוּ בְנֵי שׁוֹמְמִים כִּי גִבֹּר אוֹיֵב: ס 17 פֶּרֶשָׁה צִיּוֹן בִּידֶיהָ אֵין מִנְחָם לָהּ צִוָּה יְהוָה לִיעֲקֹב סִבִּיבּוֹ צִרְיוֹ הִיטָה יְרוּשָׁלַם לְנֹדָה בִּינֵיהֶם: ס 18 צִדִּיק הוּא יְהוָה כִּי פִיהוּ מְרִיתִי שְׁמַעוּנָא כְּל־עַמִּים וְרָאוּ מִכְאֲבֵי בַתּוֹלֵתִי וּבַחוּרִי הִלְכוּ בִשְׂבִי: ס 19 קָרָאתִי לְמַאֲהָבִי הַמָּה רִמּוֹנֵי כְהֵנִי וְזִקְנֵי בְּעִיר גִּגְעוּ כִּי־בִקְשׁוּ אֲכַל לָמוּ וַיֵּשִׁיבוּ אֶת־נַפְשָׁם: ס 20 רָאָה יְהוָה כִּי־צָר־לִי מַעֲי חֲמֻרְמֻרוֹ נִהַפֵּד לְבִי בְּקֶרְבִי כִּי מָרוּ מְרִיתִי מִחוּץ שְׂכָל־חֲרֹב בְּבֵית כְּמוֹת: ס 21 שְׁמַעוּ כִּי נִאֲנָחָה אֲנִי אֵין מִנְחָם לִי כְּל־אֵיבִי שְׁמַעוּ רַעְתִּי שֶׁשׁוּ כִּי אֲתָה עֹשֶׂיתָ הַבֹּאֶת יוֹם־קִרְאָתָהּ וַיְהִי כְמוֹנִי: ס 22 תְּבֹא כְּל־רַעְתָּם לְפָנַי וְעוֹלָל לָמוּ כַּאֲשֶׁר עוֹלָלָתִי לִי עַל כְּל־פִּשְׁעֵי כִּי־רַבּוֹת אֲנַחְתִּי וְלִבִּי דוֹ: פ

2

Endûlû ya kabirhi

- ¹Yajêwe! Nyakasane omu bukunizi bwâge bunene anabwîne ecitû ciru e-nyanya za Yeruzalemu. Eryâli irenge ly'Israheli, alijugucîre oku idaho kurhenga enyanya empingu. Amango oburhe bwâge bwabirûnduka kuli Siyoni, ayibagira oku co câli citumbi c'okuhirakwo amagulu gâge.
- ²Nyakasane amirangusize omwîmo gwa Yakobo gwoshi buzira lukogo. Omu bukunizi bwâge, anahongwîre ebishagala bizibubizibu bya Yuda byoshi, obwâmi n'ababurhegeka boshi ahemwîre, abirhimba oku idaho.
- ³Ihembe Israheli alimbagamwo, analivunyire omu bukunizi bwâge budârhi, alahira kufungira olubaga erhi lurhêrwa n'omushombanyi.
- ⁴Afôzire omuherho gwâge nka mushombanyi, okuboko kwâge kulyo kuli- nguzize okulasha. Anaciyêrekine mushombanyi wirhu bulya amahu-ngumula ebyakagirhusîmisa. Adubulire omutula gwâge nka muliro oku ka-Nyamuzinda ka Yeruzalemu^d.
- ⁵Nyakasane anacîjizire nka mushombanyi wirhu, amirangusize Israheli oku caligumiza haguma n'enyumpa zâge nyinjinja zoshi, ebyôgo byâge abihebire oku idaho, aja alumîza oburhe hoshi hoshi omu lubaga lw'e Yuda.
- ⁶Ahugunyire olugurhu lw'ishwa lyâge, ashâba ahantu akâgirhubugâna. Nyakasane ayibagizize ensiku nkulu n'ezâ sabato e Siyoni. Mw'okwo kubîka omutula gwâge agayaguza ciru na mwâmi n'abadâhwa.
- ⁷Nyakasane arhacilonza oluhêrero lwâge, analésire ahantu hage hatagati-fu, enyumpa nyinjinja z'e Siyoni analésire zarhibukira omu maboko g'omushombanyi. Olubî lwâli lunji bwenêne omu ka-Nyamuzinda nka kula binayôrha amango g'olusiku lukulu!^e
- ⁸Nyakasane ali ahizire okusherêza ebisika bya Yeruzalemu. Alambwire omugozi gw'okugalagaza, ârhacîsire okuboko kwage mpu kurha-shâbaga. Ci ebyôgo n'ebisika abihebire omu mishîbo. Byashubire migandu byoshi haguma.
- ⁹Emihango y'ecishagala yahongosire, orhuhamikizo rhwaco rhwoshi arhuvungunywîre. Mwâmi n'abarhambo bagwîre omu maboko g'abapa-gani banyamahanga. Ntaye ciru n'omuguma w'okuderha ebi Nyamuzi-nda alonza; ciru n'abalêbi barhacimanya obulêbi bwarhenga emwa Nyakasane.
- ¹⁰Abahanûzi b'e Siyoni babwârhire oku idaho banaguguma, amarihwe gabo bagashîzire omutulo banayambala babusunzu. N'ensûli z'e Yeruzalemu zayûnamîre oku idaho.
- ¹¹Amasû gâni garhûnzire n'okulaka emirenge, omurhima gundimwo gwa-rhozire, ntankabula bwaziguluka kw'obu buhanya bwamarhinda oku lubaga lwâni, bulya abana b'ebirhaba n'abaciri oku ibêre badwîrhe bafira omu ngo z'ebishagala n'enyôrha.
- ¹²Abana badwîrhe badôsa bannina, mpu: «Ka nta kantu kalîbwa ka- nkaciboneka?» Erhi banaja bahirima nk'abatumirhîrwe omu njira z'ebishagala banarhengeremwo omûka omu bifuba bya

^d2.4 Nk'omu Yer 12, 7; 30, 14; bayêresire Nyakasane nka mushombanyi wa lubaga lwâge lwi-shogwa: Israheli.

^e2.7 Eco cihôgêro cirhâli ca mwishingo nka kulya bashamambira, bagashâniza olusiku lukulu, ci câli ca bashombanyi balirhêra aka-Nyamuzinda.

nnina.

- ¹³ Ntacimanyiri kurhi nankakubwîra yaga Yeruzalemu, obworhere bwâwe burhashushini na bundi buhi! Ndigi nankakushushanya naye, nti Iyo nkurhûliriza we munyere^f w'e Siyoni? Obuhanya bwâwe buli bunene nka nyanja, ndigi wankacikufumya? ¹⁴ Abalêbi bâwe^g barhakulêberaga ebirhali bya bunyvesi, babula kukuvuhûlira obubî bwâwe, mpu bakugalulire akalamo k'iragi. Emyanzi yabo kuli we bwwânali bunyvesi bwône bwône n'obuhalanjisi.
- ¹⁵ Abadwîrhe bagera omu njira bakazikoma kagasha boshi, badwîrhe bakubandira olwôho we Yeruzalemu, banakudundira irhwe baderhe, mpu: Ka ko binali co ciry cishagala bakâgiderha mpu «Cinjinja buzira izâbyo na busîme bw'igulu lyoshi eci wâni?»
- ¹⁶ Abashombanyi bâwe boshi badwîrhe bakushanyangulira, bakugurhe amiîno baderhe, mpu: «Rhwa muherêrekeza! Lwo lulya lusiku rhwakagicîfinja kurhenga mîra olu. Lwahisirage lero nirhu, rhwalu-bwinagel »
- ¹⁷ Nyakasane anakozire ebi âkagihiga, ayunjuze akanwa âderhaga kurhe-nga mîra. Anashâbwire buzira lukogo, asîmisize omushombanyi n'obuhanya bwâwe, azibuhize obucîbone bw'omubisha wâwe.
- ¹⁸ Yeruzalemu, osôkeze endûlù z'okulaka kwâwe emwa Nyakasane. Oleke emirenge ekuhulule omu marhama nka nshalalo ngasi mûshi ma budu-fu. Orhagohekaga walaka, emirenge yâwe erhabuga.
- ¹⁹ Yimanga, obande endûlù budufu, gala mango bayîza, odubulire omu-rhima gwâwe nka mîshi embere za Nyakasane. Omulambûlire amabo-ko, ly'ociza obuzîne bw'abana bâwe b'ebirhaba, balya baja baholera n'ishali omu mashango g'enjira zoshi.
- ²⁰ Nyakasane, lola obone ndi ojirîre ntyo. Mâshi Nyakasane, kurhi abakazi bankahika cingana aha, kulya abana boburhaga bone banabalera? Ku-rhi abashombanyi bankalinda bahika aha kuyîrhirira abadâhwa n'abalêbi omu cirhinyiro câwe?
- ²¹ Emisole n'abashosi bajîre balambama oku idaho omu njira, abana--rhabana bâni n'abana-nyere bahwêrire oku bwôji bw'engôrho. Wâ-bayisie omu lusiku lw'omutula gwâwe, wanigûza buzira lukogo.
- ²² Abashombanyi bâni badârhi wâbalalisire nk'oku lusiku lukulu. Yagirwa Nyakasane, olusiku omutula gwâwe gwabashaga, harhajiraga omuntu wasigala erhi ashugunuke. Omushombanyi âhungumwîre abana nâle-raga nanakazagihêka emugongo.

Lamentations 2: ¹

איכה יעיב באפו | אדני את-בת-ציון השליד משמים ארץ תפארת ישראל ולא-זכר הדם-רגלי ביום אפו: ס 2בלע אדני לא חמל את כל-נאות יעקב הרס בעברתו מבצרי בתי-הויה הגיע לארץ חלל ממלכה ושירה: ס 3גדע בחרייאף כל קרן ישראל השיב אחור ימינו מפני אויב ובער בעקב כאש להבה אכלה סביב: ס 4דרד קשתו כאויב נצב ימינו כצור ויהרג כל מחמדי-עון באהל בת-ציון שפד כאש חמתו: ס 5היה אדני | כאויב בלע ישראל בלע כל-ארמונותיה שחת מבצרי וירב בבתי-הויה תאניה ואניה: ס 6ויחמס בגן שזו שחת מועדו שפח יהוה | בציון מועד ושבת וינאץ בזעם-אפו מלד וכהן: ס 7זנח אדני | מזבחו נאך מקדשו הסגיר ביד-אויב חומת ארמונותיה קול נתנו בבית-יהוה ביום מועד: ס 8חשב יהוה | להשחית חומת בת-ציון נטה קו לא-השיב ידו מבלע ויאבלי-חל וחומה יחדו אמללו: ס 9טבעו בארץ שעריה אבד ושבר בריחיה מלכה ושירה בגוים אין תורה גס-נביאייה לא-מצאו חזון מיהוה: ס 10ישבו לארץ ידמו זקני בת-ציון העלו עפר על-ראשם חגרו שקים הורידו לארץ ראשן בתולת ירושלם: ס 11כלו בדמעות עיני חמרמרו מעי נשפד לארץ כבדי על-שבר בת-עמי בעטף עולל ויוזק ברחבות קריה: ס 12לאמתם יאמרו איה דגן ויין בהתעטפם כחלל ברחבות עיר בהשתפד נפשם אל-חיק אמתם: ס 13מה-אעידך מה אדמה-לך הבת ירושלם מה אשוה-לך ואנחמך בתולת בת-ציון כי-גדול כים שברך מי ירפא-לך: ס 14נביאך חזו לך שוא ותפל ולא-גלו עלי-עונך להשיב שביתך ויחזו לך משאות שוא ומדוחים: ס 15ספקו עליך כפים כל-עברי דרך שרקו ויגעו ראשם על-בית ירושלם הזאת העיר שיאמרו כלילת יפי משוש לכל-הארץ: ס 16פצו עליך פיהם כל-אויביך שרקו ויחרקו-שן אמרו בלענו אד | זה היום שקוינהו מצאנו ראינו: ס 17עשה יהוה אשר זמם בצע אמרתו אשר צנה מימי-מקדם הרס ולא חמל וישמח עליך אויב הרים קרן צריד: ס 18צעק לבס אל-אדני חומת בת-ציון הורידו כנחל דמעה יומם ולילה אל-תתני פוגת לך אל-תדם בת-עינד: ס 19קומי | רני בליל לראש אשמורות שפכי כמים לבד נכח פני אדני שאי אליו כפיד על-נפש עוללך העטופים ברעב בראש כל-חוצות: ס 20ראה יהוה והביטה למי עוללת | כה אסתאכלנה נשים פרים עללי טפחים אס-יהרג

^f2.13 «Munyere w'e Siyoni»: ko kuderha Yeruzalemu.

^g2.14 «Abalêbi bâwe»: Balêbi b'obunyvesi, halya hàdesire eby'obunyvesi.

בְּמִקְדָּשׁ אֲדֹנָי כְּהֵן וְנָבִיא: ס 21 שָׁכְבוּ לְאַרְץ חוּצוֹת נֶגֶד וְזָקֵן בְּתוֹלְתֵי וּבַחוּרֵי נָפְלוּ בַּחֶרֶב הַלְגָּת בְּיוֹם אֶפְדֹּ טַבַּחַת לֹא חֲמַלְתָּ: ס
22 תִּקְרָא בְּיוֹם מוֹעֵד מִגּוּרֵי מִסְבִּיב וְלֹא הָיָה בְּיוֹם אֶרְיָהּ פְּלִיט וְשָׂרִיד אֲשֶׁר־טַפַּחְתִּי וְרַבִּיתִי אִבִּי כָלָם: פ

3

Endûlù ya kasharhu

- ¹ Nie muntu wabwîne amalumwa g'akarhi k'obukunizi bwa Nyakasane.
- ² Ansunika embere zâge, angeza omu mwizimya, buzira kamole.
- ³ Niene niene acikubûlîre okuboko buca buyira.
- ⁴ Arhumire omubiri gwâni gwahorha kurhangirira oku irhwe kuhika omu magulu, amvunyangwîre orhuvuha.
- ⁵ Ayimanzize eciri nka cogo ca malumwa n'amalibuko eburhambi bwâni.
- ⁶ Anjugucîre omu mwizimya nka mufu gwa mîra-mîa.
- ⁷ Anjirîre ecisikirizo mpu cimpanze okurhengamwo, anziriringa n'obudagulè.
- ⁸ Nayâmire namuhamagala, ci omusengero gwâni arhaguyumvirhîze.
- ⁹ Anfukîre enjira n'amabuye magôye, enjira zâni aziyêrekeza ebwa kuhabuka.
- ¹⁰ Anambêrîre nka mpangaza elingûzize, nka ntale ecifulisire omu ishaka.
- ¹¹ Enjira zâni azihindwîre: anandesire; ansizire kahumba, côbohwa.
- ¹² Afôzire omuherho gwâge, antega mpu ankoze.
- ¹³ Anantulungwîre ensiko nieshi n'ebisonga byâge.
- ¹⁴ Abantu boshi badwîrhe banshekera, lwâni ludwîrhe lwayimbwa buca- buyira.
- ¹⁵ Anyunjuzize malumwa, andalusize n'omutula.
- ¹⁶ Anansezize okukugurha olukalabuye, anantindagirira omu katulo^h.
- ¹⁷ Anyasize akalamo k'omurhûla, nayibagira iragi kwo kuderha kurhi.
- ¹⁸ Naderha nti; «Nta kalamo nacibone, ntabyo ncilangalîre by'emwa Nyaka-sane».
- ¹⁹ Kengera amalumwa gâni n'obuhanya bwâni, ko buli nka boge bwashakamira.
- ²⁰ Omurhima gwâni erhi gubikengêra, nieshi nnanjogonokerwe ebirumbu.
- ²¹ Ci kwonô, kwo nkolaga nakengêra ntya, kurhume nalangalira.
- ²² Olukogo lwa Nyakasane lurhacîkwa, obuzigire bwâge burhaheka.
- ²³ Olukogo lwage lushâshuka ngasi sêzi. Ala oku obwîkubagirwa bwâwe bwaluga, Nyakasane!
- ²⁴ Kwo ndesire: nti «Nyakasane ye kuhirhira kwâni, co cirhumire mmula-ngaliraⁱ».
- ²⁵ Nyakasane aba mwinja kuli ngasi yeshi umuyegemera, olya omulo-ngereza.
- ²⁶ Kuli kwinja okulangalira omu kahwenyenye obucire Nyakasane ârhuma.
- ²⁷ Kuli kwinja oku muntu okubarhula omuzigo gwa Nyakasane kurhengerâ oburho bwâge.
- ²⁸ Aciyungulire omu kahwenyenye amango Nyakasane amuhizireko ama-rhangulo.
- ²⁹ Ayunamirize kuhika amime akatulo, omu kulangalira oku Nyakasane ayishimurhabâla.
- ³⁰ Irhama lyâge aliyêrekeze owamushûrha, anayemêre bamuyiguse bijâci^j
- ³¹ Bulya Nyakasane arhaba wa kukabulira omuntu omu nsiku zoshi.
- ³² Bulya ciru ankamubabaza, kurharhuma arhamubabalira omu lukogo lwâge lunene.
- ³³ Bulya omurhima gwâge gurhasima kugayisa abantu erhi kubarhindibuza.
- ³⁴ Gala mango balabarhanya ababohe b'omu cihugo boshi.
- ³⁵ Amango bagorombekanya olubanja lw'abanyinyi omu masû g'Ow'Enya-nya bwenêne.
- ³⁶ Amango bayîmira omuntu okuli kwâge ekagombe; ka Nyakasane a-rhabona ebyo byoshi obwo?
- ³⁷ Ndi wankahashiderha akanwa kanabe? K'arhali Nyakasane ohiga?
- ³⁸ K'arhali kanwa ka Nyamuzinda w'Enyanya bwenêne kazûsa byoshi, ebibi n'ebinja?
- ³⁹ Bicigi lêro omuntu ankacîdudumira, akaba acizîne, n'obwo agwerhe mabi manji?
- ⁴⁰ Rhulole bwinjinja olugendo lwirhu, rhushubire emwa Nyakasane.
- ⁴¹ Rhushenge n'omurhima gwirhu gwoshi, rhuyinamulire amaboko emwa Nyamuzinda oli omu mpingu.
- ⁴² Rhwabîre babî na bagoma; nâwe orharhubabaliraga kuli okwo.
- ⁴³ Wacibwîkira omu bukunizi bwâwe, warhushimbulula, wanigûza buzira lukogo.

^h3.16 «Kukugurha olukalabuye» ko kugalanjuka omu luvù..

ⁱ3.24 «Igwarhiro ly'okulangalira ciru n'omu malibuko»: sinza Lul 16, 5; 73, 26; 3, 30; Iz 50, 6; Mt 5, 39.

^j3.30 Sinza Mt 5, 39; Iz 50, 6. 3, 32: Abashi mpu: «Engoko enalabarhe omwana wâyo erhi enamubwîne»: Nyamuzinda ye muzire «Ntahwa lukogo».

- ⁴⁴ Waciyegulira enyuma ly'ecitù, mpu Iyo ensengero zirhu zirhagikuhikakwo.
⁴⁵ Warhujizire bikabulirwa, nka câmvu, omu karhî k'agandi mashanja.
⁴⁶ Abashombanyi birhu boshi bakazibumbûla akanwa barhusholoshonza.
⁴⁷ Ecôba gwo gukolaga mwanya gwirhu, kuhugalala, kusherêra, buhanya bwêne bwône.
⁴⁸ Amasû gâni gadwîrhe gahona nshalalo ya mirenge, erhi buhanya bw'olu-baga lwâni burhuma.
⁴⁹ Amasû gâni yabire nshoko erhahuba, garhâgoheka.
⁵⁰ Ndwîrhe nalinga oku Nyakasane ayûnama kurhenga enyanya, alolereze anabone:
⁵¹ Ebi byarhinzire oku banyere b'omu cishagala ciru biri bya kundumîsa amasû.
⁵² Abanshombera obusha baja bampiva nka kanyunyi.
⁵³ Bantogîze omu mwîrna nandi mugumaguma, bahira ibuye enyanya zâni.
⁵⁴ Amîshi gakazinzungulira aha nyanya z'irhwe; lêro naderha nti namahera.
⁵⁵ Nakuyâkûzize kurhenga omu kuzimu, Nyakasane.
⁵⁶ Wanyumvîrhe oku nakubirikira: orhafukaga amarhwiri gâwe oku nsengero zâni n'ndûlû yâni.
⁵⁷ Amango nâkuhamagalaga wanyegera wanabwîra, erhi: «Orhayobohaga».
⁵⁸ We wambulânire, Nyakasane wâciza obuzine bwâni^k.
⁵⁹ Obwîne obubî banjirire, Nyakasane, ontwire luno lubanja.
⁶⁰ Wabwîne oku bacîhola kuli nie, wabwîne emihigo yabo kuli nie.
⁶¹ Wayumvîrhe ebijaci byâbo, Nyakasane, n'emihigo yâbo mibi kuli nie.
⁶² Enshambâlo n'enkegêro mbî z'abashombanyi bâni nie zidwîrhe zagerako buca-buyîra.
⁶³ Obone ebi badwîrhe bajira byoshi, nie nashubirage lwimbo lwâbo.
⁶⁴ Nyakasane, wayishibakolera ebiri nk'ebi bàmkolîre.
⁶⁵ Wâbatubâza obukengêre, gube mulagi gwâwe mubî kuli bo.
⁶⁶ Wâbashimbûlula n'obukunizi bwâwe, obaherêrekeze lwoshi hano igulu.

Lamentations 3: ¹

אֲנִי הַגִּבֹּר רָאָה עָנִי בְּשִׁבְט עֲבָרְתִּי: 2 אֹתִי נָהָג וַיִּלְךְ חֶשֶׁךְ וְלֹא-אֹר: 3 אֵד בִּי יֵשֶׁב יַהֲפֹךְ יָדוֹ כְּלִי-הַיּוֹם: 4 ס בִּלְבָלָהּ בְּשָׂרִי וְעוֹרִי שֶׁבֶר עֲצָמוֹתַי: 5 בָּגְנָה עָלַי וַיִּקַּף רֹאשׁ וַתִּלְאַחַ: 6 בְּמַחְשָׁכִים הוֹשִׁיבֵנִי כְּמַתִּי עוֹלָם: 7 ס גָּדָר בַּעֲדִי וְלֹא אֶצָּא הַכְּבִיד נִחְשָׁתִי: 8 גַּם כִּי אֶזְעַק וְאִשְׁוֹעַ שְׁתָּם תִּפְלָתִי: 9 גָּדָר דְּרָכִי בְּגִזִּית נִתְיַבְתִּי עוֹה: 10 ס דָּב אֲרָב הוּא לִי אֲרִיָּה בְּמַסְתָּרִים: 11 דְּרָכִי סוֹרֵר וַיִּפְשְׁחֵנִי שְׁמָנִי שִׁמָּם: 12 דָּרְדָּר קִשְׁתּוֹ וַיַּצִּיבֵנִי כְּמַטְרָא לַחֵץ: 13 ס הִבִּיא בְּכָל-יְדֵי בְּנֵי אֲשָׁפְתּוֹ: 14 הִייתִי שֹׁחַק לְכָל-עַמִּי בְּגִינָתָם כְּלִי-הַיּוֹם: 15 הִשְׁבִּיעֵנִי בְּמִרְרֵים הַרְוֵנִי לַעֲנָה: 16 ס וַיִּגְרַס בְּחֶצֶץ שֵׁנִי הַכְּפִישְׁנִי בְּאַפֶּר: 17 וַתִּזְנַח מִשְׁלֹם נַפְשִׁי נִשְׁתִּי טוֹבָה: 18 וְאִמְרָא אֲבָד נֶאֱחָזִי וַתּוֹחֲלֵתִי מִיְּהוָה: 19 ס וַיִּכְרַעֵנִי וַיִּמְרֹדֵי לַעֲנָה וְרָאשׁ: 20 וַיִּזְכֹּר תִּזְכֹּר וַתְּשִׁיחַ עָלַי נַפְשִׁי: 21 וַתֵּאָת אֲשִׁיב אֶל-לִבִּי עַל-כֵּן אוֹחִיל: 22 ס חֲסָדִי יְהוָה כִּי לֹא-תִמְנוּ כִּי לֹא-כָלוּ רַחֲמָיו: 23 חֲדָשִׁים לְבָקָרִים רַבָּה אֲמוֹנֶתְךָ: 24 חֲלָקִי יְהוָה אֲמַרָה נַפְשִׁי עַל-כֵּן אוֹחִיל לוֹ: 25 ס טוֹב יְהוָה לִקְוֹ לִנְפֹשׁ תִּדְרָשְׁנוּ: 26 טוֹב וַיַּחֵל וְדוֹמָם לַחֲשׂוֹת יְהוָה: 27 טוֹב לִגְבֹר כִּי-יִשָּׂא עַל בְּנוֹעָרָיו: 28 יֵשֶׁב בְּדָד וַיִּדָּם כִּי נָטַל עָלָיו: 29 וַיִּתֵּן בַּעֲפָר פִּיָּהוּ אוֹלִי יֵשׁ תִּקְוָה: 30 וַיִּתֵּן לְמַכְּהוּ לַחֵי יִשְׁבַּע בְּחֶרֶפָה: 31 ס לֹא יִזְנַח לְעוֹלָם אֲדֹנִי: 32 כִּי אֶס-הוֹזֶה וְרַחֵם כְּרַב חֲסָדוֹ 33 כִּי לֹא עָנָה מַלְבֹּ וַיִּגָּה בְּגִי-אִישׁ: 34 ס לִדְכָא תַחַת רִגְלָיו כֹּל אֲסִירֵי אֶרֶץ: 35 לַהֲטוֹת מִשְׁפַּט-גִּבֹּר נָגַד פָּנָי עָלָיו: 36 לַעֲנֹת אֲדָם בְּרִיבּוֹ אֲדֹנִי לֹא רָאָה: 37 ס מִי זֶה אָמַר וַתְּהִי אֲדֹנִי לֹא עוֹה: 38 מִפִּי עָלָיו לֹא תֵצֵא הַרְעוֹת וְהַטּוֹב: 39 מִה-יִתְאַוֵּן אֲדָם חֵי גִבֹר עַל-חֲסָא 40 וְנִחַפְּשָׁה דְרָכֵינוּ וְנִחַקְרָה וְנִשְׁוֹבָה עַד-יְהוָה: 41 וְנִשָּׂא לְבַבְנוּ אֶל-כַּפָּיִם אֶל-אֵל בְּשָׁמַיִם: 42 נִחְנֵנוּ פֶשַׁעַנוּ וּמִרְיָנוּ אֲתָה לֹא סִלַּחְתָּ: 43 ס כִּתְּבָהּ בָּאֵל וַתִּרְדָּפֵנוּ הַרְגֵתָ לֹא חֲמַלְתָּ: 44 ס כִּכּוֹתָהּ בַּעֲנֵן לֶךְ מַעְבֹּר תִּפְלָה: 45 ס חֲסִי וּמֶאֱוֹס תִּשְׁיִמְנוּ בְּקֶרֶב הָעַמִּים: 46 פֶּצְנוּ עָלֵינוּ פִּיָּהם כְּלִי-אִיבָנוּ: 47 פַּחַד וּפַחַת הִיא לָנוּ הַשֵּׂאת וְהַשְׁבֵּר: 48 פִּלְגִי-מִיָּם תִּרְדַּ עֵינֵי עַל-שֶׁבֶר בַּת-עַמִּי: 49 ס עֵינֵי נִגְרָה וְלֹא תִדְמָה מֵאֵין הַפְּגוֹת: 50 עַד-יִשְׁקִיף וַיִּרָא יְהוָה מִשְׁמָיִם: 51 עֵינֵי עוֹלָלָה לְנַפְשִׁי מִכָּל בְּנוֹת עִירִי: 52 צוֹד צְדוֹנִי כַּצֹּר אִיבִי חָנָם: 53 צָמְתּוּ בְּבוֹל חֵי וַיִּדּוּ-אַבְנֵן בִּי: 54 צַפּוּ-מִיָּם עַל-רֹאשִׁי אֲמַרְתִּי נִגְזַרְתִּי: 55 ס קִרְאֵתִי שָׁמָּה יְהוָה מְבוֹר תַּחֲתִיזוֹת: 56 קוֹלִי שִׁמְעַת אֶל-תַּעֲלָם אֲזַנְךָ לְרוֹחַתִּי לְשׁוֹעַתִּי: 57 קִרְבַּת בֵּינוֹם אֶקְרָאֲךָ אֲמַרְתָּ אֶל-תִּירָא: 58 ס קִרְבַּת אֲדֹנִי רִיבִי נַפְשִׁי גְּאֻלַּת חֵי: 59 רָאִיתָה יְהוָה עוֹתָתִי שִׁפְטָה מִשְׁפָּטִי: 60 רָאִיתָה כְּלִי-נִקְמָתָם כְּלִי-מַחְשָׁבָתָם לִי: 61 שִׁמְעַת חֶרְפָּתָם יְהוָה כְּלִי-מַחְשָׁבָתָם עָלַי: 62 שִׁפְטִי קָמִי וְהִגִּיזֵם עָלַי כְּלִי-הַיּוֹם: 63 שְׁבַתָּם וְקִימָתָם הִבִּיטָה אֲנִי מִנְּגִינָתָם: 64 תִּשָּׁב לָהֶם גְּמוּלָה חֶרְפָּתָם יְהוָה כְּמַעֲשֶׂה יְדֵיהֶם: 65 תִּתֵּן לָהֶם מַגֵּת לָב תִּאֲלָתְךָ לָהֶם: 66 תִּרְדָּף בָּאֵל וַתִּשְׁמָדִם מִתַּחַת שָׁמַיִם יְהוָה: 67

Endûlù ya kani

- ¹ Yoo! amasholo^l galangashana kulya, ecûma cinjinja kulya, kurhi lêro catubîre wâni? Kurhi amabuye matagatifu gâjire gashandala hoshi ho-shi omu mashango ga ngasi njira?
- ² Abana b'e Siyoni, abayumananaga n'amasholo oku bwinja, kurhi lêro ba-nkagereragwa oku nyungu buyungu y'ebidaka?
- ³ Ciru na banyambwè bajira omurhima gw'okuha abana babo ibêre. Ci kwône olubaga lwâni lwâbîre rnuzîre wa cihûngo ak'enyûnda z'omu irûngu^m.
- ⁴ Abana baciri oku ibêre, olulimi lwabayumîre ebiraka n'ecûmwe, abana b'ebirhaba badwîrhe bahûna omugati na ntâye wabahà ciru n'ehihimbi hyâgwo.
- ⁵ Abakagirya ebinja-binja bishushagîre, lêro baja balengukira omu njira. Abalereragwa omu by'obugale, bakola baja bafukula ecavu n'amabo-ko gombi.
- ⁶ Amabî g'olubaga lwâni go manene kulusha ebyâha by'abantu b'e Sodo-mo, ho bàbirundulagwa omu kanya kasungunu buzira ciru n'amango g'okulambûla amaboko mpu babarhabâle.
- ⁷ Abaluzi bâlwo bo balangashanaga kulusha olubula, enshusho yâbo yali nyêru kulusha amarhà, n'omubiri gwâbo gwoshi gwâli gwa kaduku. Emisi ebalanganyiremwo yakagishusha enjuma y'akasi.
- ⁸ Lero bakola bali biru-biru nka muyeye, barhacidwîrhi bamanywa omu njira. Ecikoba c'omubiri gwâbo cikola cibananîre oku rhuvuha, cikola cûmu-cûmu bushâli.
- ⁹ Okuhirima oku bwôji bw'engôrho kwo kukulu aha omuntu ankafâ n'obu-ligo aja ayûma anagangabala n'ishâli.
- ¹⁰ Abazire, oku barhahimwa lukogo, lêro bôhe, bakaziyenda abana babo banabalya, mw'obwo buhanya bunene bwarhogire oku lubaga lwâni.
- ¹¹ Nyakasane ayukirize omutula gwâge, adubwîre obukunizi bwâge bunene, ayâsize ntakanjirwa w'engulumira omu Siyoni âyôkera ciru n'ebiriba byoshi.
- ¹² Abâmi b'igulu ciru n'abantu kwône en'igulu ntâye ciru n'omuguma wa- nkayemîre oku hali lusiku luguma omushombanyi ankahimire agere omu mihango ya Yeruzalemu.
- ¹³ Obwo buhanya budwîrhwe n'ebyâha by'abalêbi bâge, haguma n'amabî g'abadâhwa bâge, bo babulagaga omuko gw'abantu bîmâna.
- ¹⁴ Badwîrhage baja bahukuza omu njira nka mihûrha, n'emyambalo yâbo ezinzire n'omuko.
- ¹⁵ Erhi baciba bagera, abantu bababona banayakûzc abâbo, mpu: «Muyâke, muyâke, abo bali b'izinga! Muyâke, murhabayêgeraga!»ⁿ Oku baja balibirha barhanamanyiri ngahi bayerekîre, abanya-mahanga baderhe, obwo, mpu: «Aba ntako bankacishinga nsiku eno mwirhu!»
- ¹⁶ Nyakasane yene oyo wabashandâzagya, arhacilonza abalolekwo. Abadâhwa barhacilolagwa isû, ciru nta bukenge bwaciri oku bashosi.
- ¹⁷ Amasû girhu gârhamâ gahengûza aha oburhabâle bwâyisha, bwânabuli-kana. Rhwageza amango goshi nti rhwalinda ishanja ly'ihanga lyâyishi-rhuciza, lirhanacirhucizagya^o.
- ¹⁸ Badwîrhe bayunja enshando zirhu, ntâkwo rhwankacihika aha mwirhu. Amango girhu gahisire, ensiku zirhu zahwîre, bulya obuzinda bwirhu buli hofi.
- ¹⁹ Abarhushimbire bo babidu kulusha ikozi lyabalala omu nkuba-karhî. Baja barhulibirhakwo omu ntôndo, baja barhuhengûza ciru n'omu iru-ngu n'okurhurhega.
- ²⁰ Ngasi oyu akalamo kirhu kâli kacisimikirekwo, oyu kâlicikubagire, o-mwâmi washîgagwa amavurha na Nyakasane^p, ye rhwakagiderha, nti: «Ye rhwalamirakwo oyu omu karhî k'amashanja», y'oyo naye wagwaâsirwe mpira omu mwîna gw'omushombanyi!

^l4.1 Amasholo n'amabuye matagatifu, cimanýiso c'olubaga lw'e Yeruzalemu

^m4.3 Lola Ayu 39, 13-17.

ⁿ4.15 Emw'Abayahudi, abanya-byâha bâkagilolwa nka bantu ba lushomyo ntâye wa-nkabayegîre embere bacîyûnguze.

^o4.17 Ishanja ly'ihanga ye Misiri banywananaga naye oku matabâro gabo mazinda, Misiri naye arhayishaga okubarhabâla.

^p4.20 Mwami Sedekyahu ye wayîmisirwe ayîrikwa ago mazino: «Mushigwa wa Nyakasane» Naye abashombanyi bamugwârha mpira, olubaga lwârha omurhima, lwadaga. Lola 2 Bam 25, 6.

²¹ Osîmage onacishinge, we munyere w'e Edomu, we yûbaka omu cihugo c'e Usi^q. Ci kwône nawe akabehe k'omutula kâkuhikakwo, wâka-nyweramwo onalaluke, kuhika oyambale obusha!

²² Obuhane bwâwe bwahwîre, we munyere w'e Siyoni, orhacihêkwe ebwa kululizibwa. Kuli we, wêhe munyere w'e Edomu, Nyakasane ahana amabî gâwe, ajalabule amabî gâwe goshi.

Lamentations 4: ¹

איכה יועם זיהב ישנא הכתם הטוב תשתפכנה אבני־קֹדֶשׁ בְּרָאשׁ כָּל־חֻצוֹת: ס 2בְּנֵי צִיּוֹן הִיקָרִים הַמְסֻלָּאִים בַּפֹּז אִיכָה נִחְשְׁבוּ לְנִבְלֵי־חֶרֶשׁ מַעֲשֵׂה יָדֵי יוֹצֵר: ס 3גִּם־תִּנִּין חָלְצוּ שָׂד הַיִּנְיָקוֹ גִּירֵיהֶן בַּת־עַמִּי לְאֶכְזָר כִּי עָנִים בַּמַּדְבָּר: ס 4דָּבַק לְשׁוֹן יוֹנָק אֶל־חֻכוֹ בַּצִּמָּא עוֹלָלִים שָׁאֲלוּ לָחֶם פֶּרֶשׁ אֵין לָהֶם: ס 5הָאֲכָלִים לְמַעַדְנֵי נִשְׁמוֹ בַּחֻצוֹת הָאָמִנִים עָלֵי תוֹלַע חֲבָקוֹ אֲשַׁפְתּוֹת: ס 6וַיִּגְדֹּל עֵז בַּת־עַמִּי מִחֻטָּאת סֶדֶם הִהְפֹּכָה כְּמו־רָגַע וְלֹא־חָלָו בָּהּ יָדַיִם: ס 7זָכוּ וַיִּזְרְיָהּ מִשְׁלֵג צָחוֹ מִחֻלָּב אֲדָמוֹ עֶצֶם מַפְנִינִים סָפִיר גִּזְרָתָם: ס 8חֲשֵׁךְ מִשְׁחֹר תִּתְאַלֵּם לֹא נָכְרוּ בַּחֻצוֹת צֶפֶד עוֹרֶם עַל־עֲצָמָם יָבֵשׁ הָיָה כַּעַץ: ס 9טוֹבִים הָיוּ חֲלִילֵי־חֶרֶב מִחֲלָלֵי רֶעִב שֶׁהֶם יִזְוְבוּ מִדְּקוֹרִים מִתְנוּבֹת שָׂדִי: ס 10יָדֵי נָשִׁים רַחֲמָנִיּוֹת בְּשָׁלוֹ יִלְדִיֶּהֶן הָיוּ לְבָרוֹת לָמוֹ בַּשֶּׁבֶר בַּת־עַמִּי: ס 11כָּלָה יְהוָה אֶת־חֲמָתוֹ שָׁפַךְ חֲרוֹן אַפָּו וַיַּצֵּת־אֵשׁ בַּצִּיּוֹן וַתֵּאכַל יְסוֹד־תִּיהָ: ס 12לֹא הָאֲמִינוּ מַלְכֵי־אַרְצָן וְכָל יִשְׁבֵי תְּבֵל כִּי יָבֹא צָר וְאוֹיֵב בַּשָּׁעָרֵי יְרוּשָׁלַם: ס 13מִחֻטָּאת נְבִיאָהּ עוֹנֹת כִּהְנִיָּה הַשֹּׁפְכִים בְּקִרְבָּהּ דָּם צַדִּיקִים: ס 14נָעוּ עוֹרִים בַּחֻצוֹת נִגְאָלוּ בָדָם בְּלֹא יוֹכְלוּ יָגְעוּ בְּלִבְשֵׁיהֶם: ס 15סוּרוּ טִמָּא קְרָאוּ לָמוֹ סוּרוּ וְאֶל־תִּנְעוּ כִּי נָצוּ גִם־נָעוּ אָמְרוּ בַּגּוֹיִם לֹא יוֹסִיפוּ לָגוֹר: ס 16פָּנִי יְהוָה חֲלָקָם לֹא יוֹסִיף לְהַבִּיטָם פָּנֵי כִהְנִים לֹא נִשְׁאוּ זָקֵנִים לֹא חֲנָנוּ: ס 17עוֹדִינָה תְּכַלֶּינָה עֵינֵינוּ אֶל־עֲזָרָתָנוּ הֵבֵל בַּצִּפִּיתָנוּ צָפִינוּ אֶל־גּוֹי לֹא יוֹשֵׁעַ: ס 18צָדוּ צַעֲדֵינוּ מִלִּכְתּ בְּרַחֲבֵיתָנוּ קִרְב קָצִינוּ מִלֵּאוּ יָמֵינוּ כִּי־בָא קָצִינוּ: ס 19קָלִים הָיוּ רִדְפֵינוּ מִנְּשָׂרֵי שָׁמַיִם עַל־הַהָרִים דָּלְקָנוּ בַּמַּדְבָּר אָרְבוּ לָנוּ: ס 20רוּחַ אֲפִינוּ מָשִׁיחַ יְהוָה נִלְכַּד בַּשְּׁחִיתוֹתָם אֲשֶׁר אָמְרָנוּ בְּצִלוֹ נִחֵיָה בַּגּוֹיִם: ס 21שִׁישִׁי וְשִׁמְחִי בַת־אָדָם יוֹשְׁבֵתִי בְּאַרְצָן עוֹץ גִּם־עָלֶיךָ תַּעֲבֹר־כּוֹס תִּשְׁכָּרִי וְתִתְעַרְרִי: ס 22תִּסְמְכֵנוּ בַת־צִיּוֹן לֹא יוֹסִיף לְהַגְלִיתָךְ פֶּקֶד עוֹנֶךָ בַּת־אָדָם גְּלָה עַל־חֻטָּאתֶיךָ: פ

5

Endûlû ya karhanu

¹ Nyakasane, orhayibagire okula rhwabîre, olole obone kuno badwîrhe ba-rhujira^r.

² Ebirugu birhu binjinja byanyazirwe n'abandi, n'enyumpa zirhu zàjibwa-mwo n'entakembûlwa^s.

³ Balarha ntâbo bahali, na rhôno rhukola rhuli nfuzi na banyâma babîre bakana. ⁴ Rhurhacinywa amîshi g'amaliba girhu rhurhanagaguziri nsaranga. N'e-nshagali nta kucizibona rhurhanahyûziri igerha.

⁵ Abanzi birhu rhubahêrhe aha mugongo, rhwalibwîre, rhwârhamâ, omu-rhûla gwârhuysîre.

⁶ Abanyamisri n'Abanyasîriya^t bo rhukolaga rhurhega amaboko nti nkabaga bo bârhubonera ebyankarhubuka ishali.

⁷ Ababusi birhu bakolaga ago mabî barhacibâho, ci kwône rhwe rhukolaga rhubarhwîre amaligo haguma n'amazibu g'obugoma bwâbo.

⁸ Abâli bajâ birhu bo bakolaga barhurhegeka, na ntâyê ciru odesirage mpu arhulikûza kuli bo.

⁹ Rhukola rhuja rhwahushwa n'ebishumusi by'omu irîngu erhi kuja kwalo-nza ebi rhwalya kurhuma.

¹⁰ Ecikoba c'omubiri gwirhu cikola cirhuyôca nka kuno barhurhogeza omu cibeye c'omuliro, erhi kulumwa n'ishali kurhuma.

¹¹ Abakazi badwîrhe bakolerwa ebihigo omu Siyoni, n'abanyere kwo na kuguma, omu bishagala bya Yuda.

¹² Bagwâsire abarhambo banabamanika, barhanadesiri ciru mpu bakenge abashosi. ¹³ Abana b'emisole bakazibarhula olwanjikwa, oku abanarhabana baja badandabagana n'emizigo y'enshâli.

¹⁴ Abashosi ntâho bacidwîrhe baja omu ihano, n'emisole erhacihuma oku mulya gw'olulanga mpu

^q4.21 Cihugo ca Usi: co cirimwo abalungu ba bene Israheli, bo balimwo ba Mowabu, Amoni, ab'e Edomu (Lola Murh 36, 28; Ayu 1,1). Nabo bali barhabâzi ba bene Israheli omu ntamaha, bâbâ kucishinga bacishingira okuhimwa kwa bene Israheli: Lola Iz 34, 5. Co cârhumaga bene Israheli bâkâgikaga Edomu omu myandiko y'Abalêbi, enyuma ly'okurhenga omu bujâ e Babiloni: Lola Iz 34; Eze 25.

^r5.1 Endûlû ya karhanu omu Vulgata badesire oku gwo musengero gwa Yereimiya.

^s5.2 Entakembûlwa bo barhali Bayahudi, abarhali b'omu bûko bwa bene-Israheli. Bulya Abayahudi bene Israheli hoshi bâli bakêmbûle (Lola Murh 17,10.24).

^t5.6 Abanyasîriya bo balama e Babeli.

yâziha.

¹⁵ Nta bushagaluke bucirhuli emurhima, okusâmira engoma kwirhu kwâhi-ndusire mishîbo.

¹⁶ Ishûngwe rhwâgwerhe oku irhwe lyârhözire! Yajewe! Ala oku rhwabwîne rhwagomera Nyakasane!

¹⁷ Obu rhukola rhuhrîre ntya oku nsholo y'omurhima, n'amasû garhurhûnzire n'emirenge:

¹⁸ Kuli kuba bulya entôndo ya Siyoni yahindusire irûngu, ekola eba bulu-mba bwa banyambwè!

¹⁹ Ci kwône wehe, Nyakasane, obâ Mwami ensiku zoshi^u, we yôrha orhegeka omu myaka n'emyaka.

²⁰ Cici cânkarmure warhuyibagira lwoshi lwoshi? Cankarhuma waârhuilekerera lwoshi lwoshi?

²¹ Orhugalule emunda oli, Yagirwa Nyakasane, Iyo rhushubira okunali lwo-shi emunda oli; akalamo kirhu oshubikajira kahyahya nka kulya kwa mîra.

²² Kurhigi wankarhukabulira lwoshi lwoshi! Ka wanarhushombaga oku- ngana âho?

Lamentations 5: ¹

זָכַר יְהוָה מִהֲיָהּ לָנוּ הַבֵּיט וּרְאֵה אֶת־חַרְפֹּתֵנוּ: 2 נִחַלְתָּנוּ נִהַפְכָה לְזָרִים בְּתֵינוּ לְנִכְרִים: 3 יְתוּמִים הָיִינוּ אֵין אָב אִמּוֹתֵינוּ כְּאִלְמָנוֹת: 4 מִיָּמֵינוּ בְּכֶסֶף שְׁתֵּינוּ עֲצִינוּ בְּמַחִיר יָבֵאוּ: 5 עַל צוֹאֲרָנוּ נִרְדְּפָנוּ יַגְעֵנוּ לֹא הוֹנַח־לָנוּ: 6 מַצָּרִים נָתַנוּ יָד אֲשׁוּר לִשְׁבַע לָחֶם: 7 אֲבֹתֵינוּ חָטְאוּ אִינָם אֲנַחְנוּ עֲוֹנֵתֵיהֶם סָבְלָנוּ: 8 עֲבָדִים מָשְׁלוּ בָנוּ פָּרַק אֵין מִידָם: 9 בִּנְפִשָׁנוּ נָבִיא לְחִמָּנוּ מִפְּנֵי חֶרֶב הַמִּדְבָּר: 10 עוֹרָנוּ כְּתֹנֹר נִכְמְרוּ מִפְּנֵי זִלְעָפוֹת רָעָב: 11 נָשִׁים בְּצִיּוֹן עָזוּ בְּתֵלֶת בְּעָרֵי יְהוּדָה: 12 שָׂרִים בִּידָם נָתְלוּ פָּנֵי זָקֵנִים לֹא נִהְדָּרוּ: 13 בַּחוּרִים טָחוּז נָשְׂאוּ וַנְעָרִים בָּעֵץ כָּשְׁלוּ: 14 זָקֵנִים מְשַׁעַר שִׁבְתוֹ בַּחוּרִים מְגִינָתָם: 15 שִׁבְתָּ מְשׁוּשׁ לִבְנוֹ נִהַפְדָּ לְאֹבֶל מַחֲלָנוּ: 16 נִפְלָה עֵטְרַת רֹאשָׁנוּ אוֹיְגָא לָנוּ כִּי חָטְאוּנוּ: 17 עַל־זֶה הָיָה דוֹה לִבְנוֹ עַל־אֵלֶּה חֲשָׁכוּ עֵינֵינוּ: 18 עַל הַר־צִיּוֹן שְׁשֻׁמָּם שׁוֹעֲלִים הִלְכוּ־בֹ: 19 אַתָּה יְהוָה לַעֲזֹלָם תִּשָּׁב כְּסֹאֲךָ לְדֹר וָדֹר: 20 לָמָּה לִנְצַח תִּשְׁכַּחְנוּ תַעֲזֹבֵנוּ לְאֶרֶץ יָמִים: 21 הִשִּׁיבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְנָשׁוּב חֲדָשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם: 22 כִּי אִם־מָאָס מֵאִסְתָּנוּ קִצְפָּתָ עָלֵינוּ עַד־מָאָד:

^u5.19 Ciru akaha mpu aka-Nyamuzinda kâge k'en'igulu kamashâbwa, Nyamuzinda-Nyakasa-ne, ali Ogala-byoshi. Irenge lyâge liri ly'ensiku n'amango. Entebe yâge eri y'ensiku zirhaheka omu mpingu (Lola Lui 102, 12: 145, 13: 146, 10).